

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Käyttätymistieteellinen toiminta

Käyttäytymistieteellisen toiminnan taustalla on monitieteinen lähestymistapa ihmisen käyttäytymisen muutokseen ja päätöksentekoon. Käyttäytymistieteet hyödyntävät ajantasaista tutkimusta psykologian, sosiaalipsykologian, neurotieteiden ja muiden yhteiskuntatieteiden aloilta. Parhaimmillaan käyttäytymistieteiden periaatteiden soveltaminen jokapäiväiseen politiikkavalmisteluun ja päätöksentekoon johtaa sekä vaikuttavampaan sääntelyyn, että parempiin politiikkatoimiin.

Ihmislähtöisen ja käyttäytymisen huomioivan hallinnon lähtökohdaksi on, että tunnistamme ihmisten tiedonkäsittelyn lainalaisuuksia ja niiden vaikutuksen käyttäytymiseemme arjessa. Voimme myös havaita, millaisia oletuksia ja

odotuksia hallinnon työntekijöillä ja päätöksentekijöillä on ihmisten toiminnasta, ja miten ne vaikuttavat yhteiskuntapolitiikkaan. Käyttäytymistieteen avulla tutkitaan, miten kansalaiset todellisuudessa ajattelevat, kokevat ja toimivat.

Käyttäytymistieteen innovaatiot ovat vaikuttaneet hallinnon kehittämiseen useilla eri politiikka-alueilla. Poliittika on erottamattomasti kytköksissä ihmisten käyttäytymiseen. Tämän tiedostaminen laajentaa ymmärrystä siitä, kuinka käyttäytymistiedettä hyödyntämällä haastaviakin sosiaalisia ongelmia voidaan ratkaista hyvän hallinnon keinoin.

Kettu toimii valtioneuvoston tukena

Valtioneuvoston kansliassa toimii Käyttäytymistieteellinen ennakointi ja tieto tulevaisuuden hallinnossa – eli **Kettu-tiimi**, jonka tavoitteena on edistää ja tukea ihmislähtöistä, käyttäytymisen erityispiirteet huomioivaa ja tutkittuun tietoon perustuvaa politiikkaa ja hallintoa.

Toiminta sai alkunsa Käyttäytymistieteellisen neuvonannon hankkeena lokakuussa 2020 vastauksena koronapandemian tuomaan tarpeeseen. Pian kuitenkin havaittiin, että myös

muilla hallinnon ja politiikan alueilla tarvitaan syvempää ymmärrystä käyttäytymisestä ja sen muutoksesta.

Kettu-tiimi tekee yhteistyötä julkisen hallinnon toimijoiden kanssa, vahvistaa hallinnon osaamista ja tekee kokeilevaa tutkimusta. Pilottitutkimuksissa ja kokeiluissa voidaan ennakolta selvittää, millaisilla toimintatavoilla on mahdollista päästä parempiin lopputuloksiin eri politiikka-alueilla.

Kettu toimii myös linkkinä tutkimusorganisaatioihin ja tiedeyhteisöön. Kettu-toiminnan tukena on kehittämisryhmä, joka jäsenet ovat kokeneita käyttäytymistieteen tutkijoita ja asiantuntijoita. Ryhmän työskentelystä vastaa valtioneuvoston kanslian strategiaosasto.

Kettu-tiimi toimii myös uusimman tutkimustiedon välittäjänä valtionhallinnossa, järjestäen kaikille avoimia aamukahvitilaisuuksia ja ylläpitäen Käyttäytymistieteellistä verkostoa. Tiimi vastaa myös neljä kertaa vuodessa ilmestyvästä Käyttäytymistieteellisestä tutkimuskatsauksesta, joka löytyy valtioneuvoston kanslian verkkosivuilta vnk.fi/kayttaytymistieteellinen_toiminta.

Kansalaispulssi kerää ajankohtaista tietoa

Käyttätymistieteellinen tutkimus lähtee usein liikkeelle tarpeesta ymmärtää paremmin jollakin politiikka-alueella ilmenevää ongelmaa. Aihetta voidaan lähestyä muun muassa kyselyitä ja kansalaishaastatteluja hyödyntäen. Kansalaispulssi-kyselyn avulla selvitetään kansalaisten näkemyksiä ajankohtaisista aiheisiin, viranomaisten toimintaan sekä vastaajien omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin liittyen. Tilastokeskus vastaa kyselyaineiston keräämisestä valtioneuvoston toimeksiannosta. Ensimmäinen Kansalaispulssi-kysely toteutettiin huhtikuussa 2020 ja kysely toistetaan noin kuukauden välein. Vastajat vaihtuvat jokaisella kierroksella. Kutsu verkkokyselyyn lähetetään vastaajille tekstiviestinä ja kyselyyn voi vastata suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Esimerkkejä käyttäytymistieteellisestä toiminnasta

Nuorten äänestäminen

Aluevaalien 2022 yhteydessä toteutettiin Suomessa ensimmäistä kertaa kokeilu, jossa tarkasteltiin tekstiviestimistutuksen vaikutuksia nuorten äänestysaktiivisuuteen. Kokeilussa viestittiin nuorille (18–29-vuotiaille) äänioikeutetuille aluevaalien aikatauluista ja äänioikeudesta kahteen otteeseen. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, lisääkö tekstiviestimistutus äänestysaktiivisuutta. Kokeilu toteutettiin yhteistyössä Kettu-työryhmän, oikeusministeriön ja Turun yliopiston kanssa.

Selvitys kriisi- ja häiriötilanteisiin varautumisesta

Kettu -työryhmän julkaisemassa selvityksessä huhtikuussa 2022 arvioitiin, miten varautuminen, aktiivinen toiminta ja yhteisöllisyys tukevat kansalaisten henkistä kriisinkestävyyttä. Selvitys pohjautuu valtioneuvoston kanslian tilaamaan Kansalaispulssi-kyselyyn ja kansalaishaastatteluihin. Selvityksessä todetaan, että varautuminen on kaikille tarpeellinen kansalaistaito, johon on kannustettava aktiivisesti ja johdonmukaisesti. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden merkitys korostuu kriisi- ja häiriötilanteissa. Kansalaiset kaipaavat näissä tilanteissa tukea muilta, mutta haluavat myös auttaa omien taitojensa mukaan.

Lisätietoja

Erityisasiantuntija **Maarit Lassander**
maarit.lassander@gov.fi

Erityisasiantuntija **Emmi Korkalainen**
emmi.korkalainen@gov.fi

vnk.fi/kayttaytymistieteellinen_toiminta